

Motion till riksdagen 2021/22:1011

av **Allan Widman m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2020/21:224 Behandling av personuppgifter vid Försvarmakten och Försvarets radioanstalt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag till ändring i 1 § lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.

Motivering

När möjligheten till signalspaning i tråd medgavs av riksdagen 2008 var det inget lättvindigt beslut. Regeringens ursprungliga förslag kom att undergå många förändringar till skydd för den personliga integriteten. Bland mycket annat infördes en domstolsprövning för tillstånd till signalspaning.

I ljuset av den säkerhetspolitiska försämring och teknologiska utveckling som skett under det senaste decenniet framstår dock de utökade möjligheterna till signalspaning som helt nödvändiga. Mer eller mindre löpande har också fler myndigheter fått möjlighet att inrikta verksamheten. Samtidigt har systemen med intern och extern kontroll av verksamheten fungerat tillfredsställande.

Hittills har de möjligheter som Försvarets radioanstalt (FRA) har att bedriva signalspaning på olika sätt varit kopplade till hot mot svensk säkerhet eller svenska säkerhetsintressen. Dessa begränsningar framstår som naturliga ur ett integritetsskyddsperspektiv och garanterar samtidigt att de resurser som anslås till verksamheten kommer till rikets nytta. I proposition 2020/21:224 Behandling av personuppgifter vid Försvarmakten och Försvarets radioanstalt föreslås emellertid en ändring som inte längre kräver en koppling till svensk säkerhet eller svenska säkerhetsintressen.

I 1 § i förslaget till lag om ändring i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet föreskrivs i en ny punkt 9 att signalspaning får ske mot ”sådana företeelser som avses i 1–8, men som inte riktas mot Sverige eller rör svenska

intressen, om det är nödvändigt för ett samarbete i underrättelsefrågor med andra länder och internationella organisationer som signalspaningsmyndigheten deltar i”.

Samtidigt föreslås i 3 kap. 3 § lagen om behandling av personuppgifter vid Försvarets radioanstalt att ”om det behövs för samarbetet mot terrorism eller för annat internationellt säkerhetssamarbete, får en utländsk underrättelse- eller säkerhetstjänst medges direktåtkomst till personuppgifter som behandlas med stöd av 2 kap. 2 § och som finns i uppgiftssamlingar. Första stycket gäller enbart i den utsträckning som sådan direktåtkomst följer av lag eller förordning eller om regeringen har beslutat om den i ett enskilt fall”.

Båda dessa förslag är, vart för sig, betänkliga med avseende på signalspaningens totala omfattning respektive spridningen av personuppgifter. Tillsammans öppnar de emellertid upp för ett mycket långtgående informationsutbyte med främmande underrättelsetjänster, och det utan att något hot föreligger mot svensk säkerhet eller svenska säkerhetsintressen. Det är regeringen som beslutar om vilka länder som Sverige kan bedriva underrättelsesamarbete med, men såväl allmänheten som riksdagen saknar insyn i vilka länder detta gäller. Men rimligtvis förekommer s.k. tjänster och gentjänster redan i dag när svenska säkerhetsintressen kräver det.

Liberalerna ställer sig bakom att utländska myndigheter kan få direktåtkomst till personuppgifter i av FRA upprättade uppgiftssamlingar. Det är säkert nödvändigt inom ramen för ett effektivt underrättelsesamarbete. Däremot motsätter vi oss att signalspaning får användas när det gäller företeelser som inte riktas mot Sverige eller rör svenska intressen.

Allan Widman (L)

Johan Pehrson (L)

Lina Nordquist (L)

Christer Nylander (L)

Maria Nilsson (L)

Gulan Avcı (L)

Mats Persson (L)